

У спеціалізовану вчену раду
Д 35.052.19
Національного університету
«Львівська політехніка»

м. Львів, вул. С. Бандери, 12

В І Д Г У К   О Ф І Ц І Й Н О Г О   О П О Н Е Н Т А
доктора юридичних наук, доцента Ігоніна Руслана Владиславовича на дисертаційне дослідження Дніпрова Олексія Сергійовича «Парадигма виконавчої влади в Україні: адміністративно-правовий аспект», подане на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Дисертаційне дослідження Дніпрова О.С. присвячене висвітленню теоретичних і практичних аспектів створення та реалізації парадигми виконавчої влади в Україні у контексті розвитку сучасної доктрини адміністративного права та державотворчих процесів.

Актуальність теми дослідження.

На сучасному етапі розвитку України, який орієнтований на європейську інтеграцію, важливого значення набуває питання належної реалізації повноважень органами виконавчої влади. Це зумовлено тим, що повноваження визначають роль і місце органів виконавчої влади в системі органів публічної влади.

Пріоритетним у цьому аспекті є створення дієвої системи органів виконавчої влади, на основі сучасної парадигми органів виконавчої влади (далі – ОВВ), які обрали основоположним принципом своєї діяльності

людиноцентризм, максимальне наближення до людей та забезпечення прав людини і громадянина на основі високих європейських стандартів.

Саме тому без реформування системи виконавчої влади, здійснення децентралізації – передачі владних повноважень від центральних органів виконавчої влади до місцевих ОБВ та органів місцевого самоврядування (далі – ОМС) неможливо подолати наявні проблеми та негативні процеси в соціально-економічному, культурному розвитку держави, забезпечити суттєве підвищення рівня та якості життя більшої частини громадян України. Лише зміна парадигми виконавчої влади, послідовне проведення реформування чинної системи ОБВ в частині розширення повноважень місцевих ОБВ та ОМС сприятиме побудові української держави на засадах демократії, що є основною умовою для входження України до ЄС.

Саме тому, дослідження адміністративно-правового аспекту парадигми виконавчої влади в Україні, а також відсутність фундаментальних наукових розвідок з цієї проблематики в новітніх умовах розвитку суспільства зумовлює актуальність та своєчасність поданого Дніпровим О.С. дисертаційного дослідження.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації зумовлений, насамперед, раціональною та логічно узгодженою структурою дисертаційного дослідження. Його зміст складається з: переліку умовних позначень, вступу, п'яти розділів, поділених на сімнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертантом визначено актуальність теми роботи, а також її основні загальні характеристики.

У першому розділі розглянуто питання щодо формування наукового уявлення про виконавчу владу, розкрито теоретико-методологічні аспекти дослідження цієї гілки влади, подано характеристику виконавчої влади і

громадянського суспільства в контексті їх взаємодії.

Другий розділ дисертації присвячений розкриттю поняття, змісту та функцій виконавчої влади як сфери публічної управлінської діяльності.

В третьому розділі проведено комплексне дослідження системи органів виконавчої влади та організаційних аспектів основних напрямів її діяльності у контексті децентралізації влади.

У четвертому розділі дисертант досліджує надзвичайно важливе питання сьогодення – функціонування виконавчої влади в умовах побудови інформаційного суспільства.

П'ятий розділ дослідження розкриває напрями вдосконалення діяльності виконавчої влади в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.

Обрана дисертантом структура дозволила йому всесторонньо дослідити предмет дисертаційної роботи, а зацікавленим особам чітко простежити за думкою автора стосовно парадигми виконавчої влади в Україні, а також напрямів вдосконалення діяльності виконавчої влади в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.

Особливу цінність роботі, надав проведений автором глибокий і кваліфікований аналіз нормативно-правової бази, яка регламентує діяльність ОВВ. Суттєвої наукової ваги дисертаційній роботі додав всесторонній аналіз статистичних даних, опитування публічних службовців різних рівнів органів виконавчої влади. З огляду на це, можна констатувати, що достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначається правильно обраним методологічним підходом щодо проведеного дослідження, об'ємним та всебічним використанням наукового та емпіричного матеріалу.

Винесені на захист положення характеризують роботу як комплексне дисертаційне дослідження, присвячене вивченню проблеми формування новітньої парадигми виконавчої влади в Україні.

Наукові положення, викладені у дисертації, ґрунтуються на використанні загальнонаукових і спеціальних методів та прийомів наукового пізнання тих процесів, що відбуваються у сфері діяльності ОВВ.

Рецензована дисертація є одним з оригінальних вітчизняних досліджень парадигми виконавчої влади в Україні та написана з урахуванням змін правового, економічного та політичного характеру. В роботі досліджено різні аспекти діяльності ОВВ з урахуванням досягнень вітчизняної та світової адміністративної та теоретико-правової думки, здійснено поглиблений аналіз правових норм, що регламентують сферу виконавчої влади. При дослідженні поставлених завдань автором цілком слушно було застосовано систему існуючих загальнонаукових та спеціальних методів, спрямованих на отримання об'єктивних та ґрунтовних результатів з позицій комплексного та системного підходів.

До числа найвагоміших результатів дисертаційного дослідження, судячи з дисертації та автореферату, можна віднести те, що: здійснено системну характеристику парадигми виконавчої влади в контексті розвитку сучасної науки адміністративного права; доведено, що парадигму виконавчої влади України необхідно формувати з урахуванням соціально-політичних особливостей розвитку українського суспільства та глибинних процесів, які у ньому відбуваються; запропоновано соціально-значущі параметри, на основі яких варто оцінювати ефективність діяльності органів виконавчої влади; пропозиції щодо змін та доповнень до чинного законодавства, спрямованих на налагодження інформаційної взаємодії між органами виконавчої влади на рівні Уряду та інших центральних органів виконавчої влади (зокрема, Закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. № 794-VII; Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. № 3166-VI; Закону України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР; Постанови Кабінету Міністрів України № 950 від 18.07.2007 р. «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України»; Постанови Кабінету Міністрів України № 56 від 30.01.2019 р. «Деякі питання цифрового

розвитку»; Постанови Кабінету Міністрів України № 348 від 14.04.1997 р. «Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації»; Постанови Кабінету Міністрів України № 492 від 01.10.2014 р. «Про затвердження Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України»; Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1102-р від 18.12.2018 р. «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 і від 27 грудня 2017 р. № 1013»; Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року; Порядку інтеграції інформаційних систем державних органів та органів місцевого самоврядування до Єдиного державного порталу адміністративних послуг затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.09.2016 № 1501/248., зміст яких подано у додатках до дисертації); визначення основних чинників прояву корупції в органах виконавчої влади.

Особливий інтерес становлять думки автора, що стосуються характеристики особливості функціонування органів виконавчої влади в умовах інформаційного суспільства.

Результати дисертаційного дослідження знайшли своє використання у: науково-дослідній сфері, для подальшого розроблення загальнотеоретичних аспектів діяльності органів виконавчої влади в Україні; навчальному процесі, під час викладання дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Адміністративне судочинство», «Інформаційне право»; для підготовки відповідних навчально-методичних матеріалів; сфері правотворчості, для удосконалення вітчизняного законодавства у сфері діяльності органів виконавчої влади; правореалізаційній діяльності, для підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади.

Дисертантом розроблено проект концепції інформаційного забезпечення функціонування виконавчої влади в умовах побудови інформаційного суспільства.

Поряд із вказаними положеннями в дисертації розглядається значна кількість питань прикладного характеру, які стосуються адміністративно-правового аспекта парадигми виконавчої влади в Україні.

Апробація результатів дослідження.

Апробація результатів дослідження проводилася шляхом їх обговорення на наукових, науково-практичних конференціях та семінарах різного рівня упродовж 2015–2018 років.

Основні положення та висновки дисертації, знайшли відображення у 31 науковій публікації, зокрема: 1 одноосібній монографії; 20 статтях у наукових фахових виданнях України, серед них 12 статей – у виданнях, які включено до міжнародних наукометричних баз, а також у 10 тезах виступів на науково-практичних заходах.

У публікаціях достатньо відображені всі розділи дисертаційного дослідження. Автореферат дисертації ідентичний за змістом основним положенням дисертації. Висновки автора щодо значущості його праці для науки і практики видаються правомірними.

Водночас, відзначаючи теоретичну і практичну цінність дисертаційного дослідження Дніпрова О.С., позитивно оцінюючи його загалом, наголошуємо, що окремі положення дисертації носять дискусійний характер, потребують більш глибокого дослідження та обґрунтування.

1. Сучасні демократичні держави в процесі здійснення державного управління важко увити без поділу гілок влади на законодавчу, виконавчу і судову. Будь-яка держава постійно реагує на виклики суспільства, а тому її функціонування забезпечується постійними відповідями на запити громадян, що проявляється шляхом прийняття нормативно-правових актів. Самі

нормативно-правові акти передбачають існування структурних елементів, що створюють їх, реалізують та таких, що виступали б гарантом у вирішенні конфліктних ситуації з приводу впровадження в процесі управлінської діяльності держави. Тому, на державному рівні виникають три групи повноважень, котрі асоціюються з діяльністю законодавчої, виконавчої та судової влади. У цьому контексті, досліджуючи парадигму виконавчої влади, дисертанту доцільно було б звернутися і до аналізу співвідношення виконавчої влади із законодавчою та судовою. Адже, кожна гілка влади хоча і є незалежною та функціонує окремо одна від одної, все ж має багато точок перетину.

2. Цілком логічним і виправданим є виокремлення питання проведення реформи децентралізації, зумовленої необхідністю усунення дублювання і розподілу повноважень між ОБВ усіх рівнів та органів місцевого самоврядування. Однак, вважаємо, що складність цього питання багато в чому обумовлена історичними чинниками розвитку нашої держави, а тому характерною рисою тих реформ, які проводились у нашій державі, було те, що вони розвивались на фоні постійного протистояння, політичної та економічної кризи і парадигма виконавчої влади сьогодні ще дуже далека від європейської моделі, і не відповідає викликам сучасного суспільства. В цьому контексті хотілося б почути, які умови для співпраці громад та ОБВ в рамках реформи створено, та які можливості є для реалізації спільних проектів.

3. Підтримуємо позицію дисертанта, стовно того, що для оцінки відповідності функцій державного управління тим завданням, які стоять перед конкретним органом влади важливе значення відіграє контроль.

За допомогою контролю суб'єкт управління отримує інформацію про результати діяльності об'єкта управління, а також про ті помилки та зміни ситуації, що можуть призвести до невиконання поставлених завдань або отримання небажаних результатів. Виходячи з цього, дисертанту необхідно було б більш детальніше зупинитись на тому, що контроль має не лише

виявити, але й попередити недоліки в роботі, знайти нові резерви та можливості для розв'язання кризових ситуацій.

4. Під час публічного захисту доречно було б почути позицію дисертанта стосовно тлумачення терміна «державне управління», яке доволі часто науковцями ототожнюється з виконавчою владою. Адже, не зважаючи на те, що це питання було предметом дослідження багатьох учених, однак, до цього часу воно залишається дискусійним.

5. Досвід розвинених країн свідчить, що система центральних ОВВ, її організаційна структура формується відповідно до актуальних загальнодержавних функцій (внутрішніх і зовнішніх), а відтак не є застиглою, а періодично змінюється. Основою системи є міністерства, які поділяють на традиційні (економіки, фінансів, освіти, охорони здоров'я, юстиції, оборони, закордонних справ тощо) і ситуативні (під проблему суспільної ваги). У зв'язку з цим хотілося б почути позицію дисертанта стосовно то чи доцільно продовжити роботу з консолідації вітчизняних міністерств, усунення дублювання їх функцій з огляду на кращу світову практику.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Висловлені зауваження не перешкоджають позитивному ставленню до виконаної О.С. Дніпровим дослідницької роботи, а здійснений автором творчий пошук заслуговує на повагу і позитивну підтримку.

Рецензована дисертація вирішує конкретну науково-прикладну проблему, містить раніше не захищені положення, які є особистими напрацюваннями автора, мають наукову цінність і позитивне значення для подальшого розвитку адміністративно-правового аспекту парадигми виконавчої влади в Україні зокрема і загалом теорії адміністративного права.

Дисертаційні матеріали належним чином оприлюднені та пройшли апробацію в наукових публікаціях і виступах на конференціях. Зміст

дисертації відповідає вимогам МОН України та відповідно відображений в авторефераті.

Наведене дозволяє визнати дисертацію «Парадигма виконавчої влади в Україні: адміністративно-правовий аспект» завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567.

Автор дисертації – Дніпров Олексій Сергійович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –
Керівник Департаменту
з питань запобігання політичній корупції
Національного агентства
з питань запобігання корупції,
доктор юридичних наук, доцент

Достовірність

Р.В. Ігонін

О. Сетерко
О. Сетерко
Ідентифікаційний код 451445201
М. Київ, П.І.Б.